

ШЫН

ВКП(б) ТЫВА ОБКОМУНУ, КЫЗЫЛ ХООРАЙ КОМИТЕДИНИҢ БОЛГАШ АЖЫЛЧЫ ЧОННАРЫНЫ ДПУТТАРЫНЫНЫ ОБЛАСТЬ СОВЕДИНИҢ ОРГАНЫ

1951
март
2
ПЯТНИЦА
№ 41 (215)
Өгүз 20 сан

ССРЭ-нің Министрлер Чөвүлелинде болгаш ВКП(б) Төп Комитетинде (1 арын).
Совет демократияның чаа тиилелге (1 арын).
РСФСР-нің Дээди Советинде соңгутурган депутаттарының даңызы (2 арын).
Эвилелешкен Республикаларның Дээди Советтеринге соңгудаларының түңнелдеринин дугайында (2 арын).
Эвилелешкен Республикаларның Дээди Советтеринге

1951 чылдың февраль 18-те болган соңгудаларының түңнелдеринин дугайында (2 арын).
ВКП(б) Кызыл хоорай комитетинде (2 арын).
Школаларга оттурлар ыш белектелине кичээгенин улам улгатырар (3 арын).
И. В. Сталинның «Правданың» корреспондентизи-биле беседазын даштыкы чурттарда парлап турары (4 арын).
Кореяда болушкуннар (4 арын).

Шиитпирниң күүселдезин боттандырар дээш ажылдаар

Коммунизм тургузуушкунунуң сорулгаларын шиитпирлээрине чергегин партия организацияларының уюлу ам канжыгызындан-да артык кылдыр өскөн. Партия организациялары болза, массаларның ортузунда улуг организация болгаш политиктиг ажилды чоруду турар болгаш ажилдагынын, база культураның бүгү уластуларында чедишкенин чыдып ап турарлар. ВКП(б)-ниң Төп Комитетинин эш Сталинның айтышкынамын күүсеттишаан, партия организациялары партиязы-политиктиг айтышкыларын талазыне улуг ажилды боттандырып турарлар.

Ыңаарга чедип алган чедишкенине болшевиктер ара донтаанаастар. Бодунуң каадырларын, бүгү коммунистерни чедишкенине оожургавазын, бот-оожургалды чорукче кирбизин, база ажилда четпестерин илередип көөрүн бистиң партия өөредип турар. Бистиң партия четпестерин шүгүмчүл турары-биле бурунгар улам шиитпирлээр кышту тып ап турар.

Ажыл-агының чедишкенин партиязы-политиктиг ажилды чедишкенине-биле дүжүр ужуруг болгаш кожа чорур деп эш Сталин өөредип турар. Бистиң партия организациялары коммунист тургузуушкунунуң улуг болгаш нарын сорулгаларын шиитпирлеп турарлар. Ажилды бүгүле адырларында ажилды тодаргай, херекти ханы билгени-биле удуртурар болбайду хүлээдип турар. Удуртулганың ол болшевикти методун кым утуптар болду, ол кичи муңгашталган байдалга чайлаш чок кире берип болур.

Районнарда болгаш Кызыл хоорайга болуп эркен партия конференциялары партиязы-политиктиг ажилда улуг четпестерин бар болуп турарын тодаргай фактылар-биле көргүскөн болгай. Чүдүзе, чамдык комитеттер ажилды кыры-биле удуртуп, улуттук бодуруглериниң, колхозтарын, МТС-териниң совхозтарын амыдыралыне эки ханы-леп кирбей турганнар. Мынчангаш улуг четпестерин болганчак-ла эскербей, ол четпестерни чогуур ойшаанда чайлаптай турган. ВКП(б)-ниң Кызыл хоорай комитеди хоорайда элээн хей улуттук бодуруглериниң хожудан калышыны-биле эптешип, оларның ажилын экинжидерине чогуур хемчелерин албай турган. Бодунуң ажил-чорудулгазында хоорай комитеди партия эге организацияларга кошмак орогаланып турган. Улуттук бодуруглерде партияның эге организацияларының ажил-чорудулгазын сонуурган көөр, оларга эргекч чугула дузаламчыны көргүзөр шак-үе хооркомунуң чамдык ажилдакчыларына чедишпейн турган. Хоорайның элээн хей улуттук бодуруглеринде болгаш албан организация черлеринде чамдык партия организациялары партия хурдаларында хоорай комитетинин сүмелзэн доктаалдарын колдадып чугалажып турган болгаш чамдыкта ол доктаалдар бир эге организацияга дына хей кылдыр шүгүртешип келирге, ол хей санын доктаалдарны чангыс хуралга шуптузу-биле кээп танышкан, аңа хей-хей шаңуун эрттирип турган чоруттары Кызыл хоорайның партия конференциязында тодаргай-биле илереткен. Ындыг болза-да, конференция эртенден бээр элээн каш хонжук эртен турбуна, конференция илереткен ол четпестерни узуткаар талазы-биле боттуг ажилдарга улуттук бодуруглерде партия организациялары ам-даа чогуур улганышкыны албайн турар.

ВКП(б)-ниң чамдык райкомнары болза, партиязы-политиктиг ажилды ажил-агы айтыры-биле эки дүштүрүп шыдабайн, партия эге организацияларының организациястыг быжыглашкынын чедип албайн, партиязын иштиги ажилында четпестерни чайлаптайн, ажилда четпестерни узуткаары-биле шүгүмчүл болгаш бот-шүгүмчүлүдө кошмак хожгудуп турар. ВКП(б)-ниң Тожу райкомунуң бирозунуң ажилының баык стил-биле райкомунуң бир дугаар секретари турган Чорбаа чүгле эптешип олурган эвес, харын мораль талазы-биле боду будулуп, националист үүледишкенин боду үндүрүп, партияның ажилын уурайга сулараткан турган. Партияның болгаш күрүнениң сагыла-чурумун үрээр, мораль талазы-биле үрелип будулар чоруттарың орунун ол районда чамдык удуртуп ажилдакчылар болгаш коммунистер база кирип турган. Ооң түңнелинде партиязы ажил дына

суларан турган. Районга малдың баш саны дына кудулап, чер ажилын хожгудери шупт утунган турган. Партиязы-политиктиг ажил эңне чавыс деңгеле болуп турган. ВКП(б)-ниң Улут-Хем райкомунуң бир дугаар секретари турган Аракчаа каадырлар-биле ажилга нарын хажыдылганы кылып, партиязы ажилдың кол методу болур бүзүредигени болгаш тайылбырлардың методун административтик-биле солууп, удуртулга башкарылганың принципин хөрөкөп чаңчаар «Эзу чурум-биле» солууп турган, шүгүмчүл болгаш бот-шүгүмчүл болгаш кызыл, база каадырларның болшевикти кичизидигенин херээне шаптанты ужураштырып турган. Кичизидиге ажилын суларатканы болгаш шүгүмчүл болгаш бот-шүгүмчүлүдө кошмак калбарканы чүге чедиргенин дээрге, районнарның чамдык коммунистери болгаш удуртуп ажилдакчылары күш-ажылдын болгаш күрүненин сагыла-чурумун үрээр турганнар. Чөөн-Хемчик райкүүком даргазы эш Доржулдай болгаш ВКП(б) Бай-Тайга райкомунуң секретари эш Горшков олар амыдырал чуртталгага боттары партиязы эвес чорукту болгаш ажил-херекке озал салгаар байдалды бодуруп турар деп чүвени конференцияга төлөөлөр илередип шүгүмчүлзүн. Четпестерни бодурубас болгаш чөптүг шүгүмчүлдерни деткир, ук шүгүмчүлдериниң кандыг бир түңнелин үндүрүп чугалажып талазы-биле ажилды чаартып тургузар херек.

Коммунистер болза, боттарының теоретиктиг деңгелин канчаар бедиктен болду, оортан колхоз бодуругезинге көдээ партия организацияларының мобилизация күжү хамаарып. Массаның ортузунга политиктиг болгаш кичизидиге ажилы ам канжыгызындан-даа артыкка күштелген турар ужуруг. Партиязын ажил болза, дириг чогадыкты херек. Партиязын ажил чангыс аай кылдыр катаптал шаптылган болгаш хебир Эзу барымдалаар чорук-биле черле эптешес. Коммунистер болгаш партия кенигүнү эвес калбаз массалар-биле хүн-бүрү харылажырын, оларның үнүне сагыш човангыр болурун, амыдыралга төртүнүп турар бүгү-ле чаа, муракчы чүдүлү чогуур ойшаанда билгенин болгаш деткирин партиязы ажилдакчыдан негеп турар. Массаның ортузунга дайынчы органиязыстыг болгаш политиктиг ажилдан, каадырларын шын шилип аларындан болгаш кичизидеринден, күселден хыналдазын организаастарындан кандыг-даа ажил-херек хамаарып. Бир эвес күселден хыналдазын шын организаастан болгаш шаг үрүлчү чоруткан болза, ол хыналда районнарның удуртуп ажилдакчылары боттарында болгаш өскөлгө негелдеп болур кылдыр кичизидиге, ажилга харыса-лагы сагыш салыр чорукту бедидер, партиязын болгаш күрүнениң сагылга чурумун быжыглаар.

Конференцияларга илереп үнген четпестерни узуткаар талазы-биле партия организациялары ажилдың деңгелин улам бедидер херек. Четпестер болза, бистиң ажилымыстың бурунгар шимчээшкенине моондак болур деп чүвени бүгү чиди-биле көрөш, кандыг-даа ажилдакчының, кандыг-даа удуртукчунуң ажилында болгаш оң бодууда четпестерни конференцияларга арзын нүрү чокка илередип турган төлөөлөрүн ол санал, шүгүмчүлдерин тооп билгеш, оң чөптүн билгеш, оңу ам узуткаар дээш демисекир. Боду улуг көрдүр, бодунга болуур, шүгүмчүлүдө кызар ындыг байдалды бодурубас херек.

Массаның ортузунга идеология ажилын чорудар талазы-биле болгаш ажилчы чоннарын коммунистг Эзуга кичизидер талазы-биле бистиң партия улуг кичээгенин салып турар. Идеология айтырыгыларын талазы-биле ВКП(б) ТК-ның шиитпирин күүсеттишаан, сөөлгү чылдарың дургузунда партия организациялары улуг ажилды чорутканнар. Ындыг болза-да, херек кырында бо талазы-биле четпестер чамдыкта тыттып үнүп келип турар. Бо дугайында районнарда болгаш Кызыл хоорайга болуп эргек партия конференцияларыга ол четпестерниң бар болуу турарын илередип турганы тодаргай чижек болур.

Партия организацияларының ам үеде чугула сорулгазы болза, партия конференцияларының шиитпирлеринин күүселдезин болшевикти Эзу-биле организаастары болуур.

Колхозчу малчын

Малдың өөри эезиниң эки ажаалда, хайлааралында болур. Мал өстүреринин күрүне планын күүседир дээш Барың-Хемчик районун Хөндөлөдө Ворошилов аттыг колхозтуң инекинчи Нарыма кызымак ажилдап турар. Колхозтуң 60 ажыг сарлыын ийи чылын

улаштыр менди чагай кадарып келген. Ооң малдаан сарлыктары кыжын-даа чайгы ышмаш семис болуп турар. Эртен чылын ооң сарлыктарындан 31 төрөөн, ооң бызаалары шупту менди, ам улуг бодуругалар болган.

Д. ХЕРЕЛ.

ССРЭ-нің Министрлер Чөвүлелинде болгаш ВКП(б) Төп Комитетинде

Аъш-чем болгаш улуттук барааннарының үүрмектеп садар күрүне өртектерин база катап кудуладыр дугайында

Улуттук болгаш көдээ ажил-агы талазы-биле 1950 чылда чедип алдынган чаа чедишкенин биле, күш-ажылдың бодурушкунуң бөдөөн-биле болгаш продукцияның бот-өртөөн кудулааны-биле холбаштыр массалыг херектел барааннарының үүрмектеп садар күрүне өртектеринин чаа, сан талазы-биле дөрт дугаар кудуладышкынын боттандырып болур деп Совет чазак болгаш ВКП(б)-ниң Төп Комитеди санаан.

ССР Эвилелиниң Министрлер Чөвүлелиниң болгаш ВКП(б) Төп Комитетинин доктаатканы болза:

1. Аъш-чем болгаш улуттук барааннарының үүрмектеп садар күрүне өртектерин 1951 чылдың март 1-ден эгелээш моон адаанда хемчээлдериг кылдыр кызырар:

- ХЛЕБ БОЛГАШ ХЛЕБ-БУЛОЧКА КЫЛЫЛАРЫ**
 - Көктарааның, кызыл-тастың хлебни, булочкаларын, баранналарын болгаш өске-даа хлеб булочка кылыларын 15 хуу.
 - Дроздаларына 15 хуу.
- ДАЛГАН**
 - Көктарааның, кызыл-тастың, кукурузаның болгаш өске-даа тарааларың далганын 15 хуу.
- КРУПА, РИС БОЛГАШ БОБЫ КУЛЬТУРАЛАРЫ**
 - Сонтаан тарааны, гречневая крупа, өске-даа крупаларын, ристи, мозак-тарааны болгаш өске-даа бобы культуруларын 15 хуу.
- МАКАРОН КЫЛЫЛАРЫ БОЛГАШ АЪШ-ЧЕМ КОНЦЕНТРАТАРЫ**
 - Макарону, вермишельди, лапшаны болгаш аъш-чем концентраттарын 15 хуу.
- ТАРАА БОЛГАШ ФУРАЖ**
 - Көктарааны, кызыл-тасты, суланы, арбайн болгаш тарааның өске-даа хевирилери 15 хуу.
- ЭЪТ БОЛГАШ ЭЪТ ПРОДУКТУЛАРЫ**
 - Инег эдин, хой эдин, хаван эдин, күш эдин, колбасаны, сосисканы, сардельканы, котлетти, эът, эът унун, чаг-бобы консерваларын болгаш өске-даа эът продуктуларын 15 хуу.
- БАЛЫК БОЛГАШ БАЛЫК БАРААННАРЫ**
 - Балыкты, сельдини, балык консерваларын, нара болгаш кызыл үүргенини база өске-даа балык барааннарын 10 хуу.
- САРЖАГЛАР, СЫР БОЛГАШ СҮТ ПРОДУКТУЛАРЫ**
 - Мал саржаан
 - Чемге херектел чачны, маргарини, сырын, сүт болгаш сүт продуктуларын, сүт консерваларын, мороженоени болгаш дагаа чуургазын 15 хуу.
- НАРЫН ЧЕМ БОЛГАШ АЪШ-ЧЕМ БАРААННАРЫ**
 - Печеньени, вафельди, пирожное кекстерин, пряниктерин өске-даа далгандан кылган нарын чем кылыларын 10 хуу.
 - Шай, кофе, шайны, кофеин болгаш какао сусуннарын 21 хуу.
- ВОДКА, ЛИКЕРЛАР БОЛГАШ КОНЬЯКТАР**
 - Водканы, ликерларын, наливкаларын болгаш настойналарын 10 хуу.
 - Коньяктарын 10 хуу.
- ТОМАТ БОЛГАШ ЧИМИС СУГЛАРЫ**
 - Тсматыг болгаш чимис сугларын база соустарын 10 хуу.

- СОЯДАН КЫЛГАН ПРОДУКТУЛАР**
 - Соя сыроттарын, кефирин, соустарын, сояның блина далганын болгаш соядан кылган өске-даа продуктуларын 15 хуу.
- САВА БОЛГАШ ПАРФЮМЕР-КОСМЕТИКТИГ БАРААННАР**
 - Ажил-агы болгаш туалет саваңнарын 15 хуу.
 - Духиерин, одеколоннарын, сюрпризтиг хааржакчыгаштарын болгаш өске-даа парфюмер-косметиктиг барааннарын 10 хуу.
- ТААКПЫ КЫЛЫЛАРЫ**
 - Палиростарын, сигареттерин болгаш таакпыларын 10 хуу.
 - Көшпени 15 хуу.
- МЕБЕЛЬ**
 - Столдарын, стулдарын, шафтарын, диваннарын болгаш мебельдин өске-даа хевирилери 20 хуу.
 - Демир орукнарын 20 хуу.
- ШААЖАҢ, ФАЯНС БОЛГАШ ШИЛ КЫЛЫЛАР**
 - Шаажаң, фаянс саваларын болгаш уран-чараш кылыларын Шай стананнарын, өске-даа шил болгаш ажил-агы саваларын, лампа кылыларын болгаш көрүнүктөрүн 20 хуу.
- СЕРЕНГИЛЕР, КЕРОСИН БОЛГАШ БЕНЗИН**
 - Серенгилерни 20 хуу.
 - Керосинни 22 хуу.
 - Бензинни 20 хуу.
- РАДИОПРИЕМНИКТЕР, ВЕЛОСИПЕДТЕР, МОТОЦИКЛДЕР БОЛГАШ ШАКТАР**
 - Радиоприемниктерни болгаш өске-даа радио барааннарын 10 хуу.
 - Велосипедтерни, мотоциклдерин болгаш оларның артык кезектерин 10 хуу.
 - Холдуң, нармаңның болгаш өске-даа шаңтарын 10 хуу.
- ТУДУГ МАТЕРИАЛДАРЫ**
 - Шифер болгаш чымчак шывыларын 20 хуу.
 - Соңга шилин 20 хуу.
 - Кадагларын болгаш дүрүлгү демир-удазынаарын 10 хуу.
 - Шымыг демирлерин, борбак демирлерин 10 хуу.
 - Цементини 10 хуу.
 - Обойларын 10 хуу.
- АЖЫЛ-АГЫН ХЕРЕГЛЕЛИНИҢ БАРААННАРЫ**
 - Даараның машиналарын болгаш ооң артык кезектерин 10 хуу.
 - Эът машиналарын, керосин лампаларын, керогазтарын, примустарын болгаш оларның артык зезектерин 10 хуу.
 - Бижек кылыларын 10 хуу.
 - Шоочаларын 10 хуу.
 - Сноба кылыларын 10 хуу.
 - Печканың шой шут сумалдарын, печка кырынга изидер болгаш хөмүр биле изидер илирлер. 10 хуу.
 - Балдыларын демир-хүүрентерин, кадырларын болгаш айырларын 10 хуу.
 - Алтын эзер-дериг барааннарын 10 хуу.
 - Пластмас кылыларын 10 хуу.
- 2. Рестораннарда, столоваяларда, шайлашкын черлеринге болгаш хей нинтинин өске-даа чемпелге черлеринге өртектерин мадаа хамаарыштыр кудуладыр.

СОВЕТ ДЕМОКРАТИЯНЫҢ ЧАА ТИИЛЕЛГЕЗИ

1951 чылдың февраль 25-те Украин, Белорусс, Узбек, Туркмен, Армян, Эстон ССР-леринин Дээди Советтеринин болгаш Кара-Калпак АССР-ниң Дээди Советинин соңгудалары патриоттуг улуг көдүрүлүшкүн-биле болуп эркен.

Соңгудалар болза, Совет Эвилелиниң улустарының акы-дуңма сталинчы найбарлының тугунуң адаа-биле, болшевик партияга, улустарың башкызы болгаш баштыгызы улуг Сталинга совет кижилеринин ынакшылының болгаш бердингениниң база бир көргүзүгү болган.

УКРАИН ССР
Совет Украинаның найсылалы Киев хоорайның ажилчы чоннары болшевик партияны, улуг Сталинны Ырээп алдаржыткан омак өөрүшкүлүг ырылар-биле соңгуду хүнүнүң эргенин утканнар.

Киев хоорайның Сталинский соңгуду округунуң 32 дугаар соңгуду участогу машина тудушкунуң клубунда туруп турар. Эргениниң алды шаң чөптөнде ле чүс-чүс кижилер аңаа чыгып келген. Баштай бадылааннарын аразында машина тудушкунуң заводунуң хоочун бодуругчелери мастер А. С. Щербаков, монтаж цехиниң начальнигинин орылакчызы Н. Т. Кальпетов олар бар. Монтажниктер соңгуду мурунуң социалистг чарыгы-биле алган хүлээлгелерин ийи айларын бодуруг программазын соңгудалар хүнүнүң бодуругүне күүсеткенер.

А. С. Щербаков чанып бар чыткан, иштери-биле чугалажып чораш мынча дээн:

— Эргим Сталинны дээш, тайбың дээш, коммунизм дээш бадылашкыным бердим. Бистер силерниң-биле улуг Сталинның үезинде чурттап, ажилдап турардыр бис. Совет улус бодунуң аас-нежин болгаш бистиң уругларымыстың чырыктыгы келир үезин улуг Сталинның ачызы-биле чедип алган бис — дээн.

Киев хоорайның Сталинский соңгуду округунуң бүгү соңгуду участогазында даңзыларда кирген соңгукчулар

райның Калининский районуң төвүнге Талинский соңгуду округунда улустарың улуг башкызы Иосиф Виссарионович бадылатып турган.

Байрлангыч минута чедип келген. Участоктуң соңгуду комиссиязының даргазы эш Филиппов соңгукчуларын хүндүлүг хүлээлгезин күүседип киреринче чалаан.

Бир дугаарында бадылааннарын аразында Эстонияның улустуң чогаалчызы Август Якобсон бар. Ооң чогааткан шилери бистиң чуртта делгеми-биле билдинер.

«Вольта» заводтуң ажилчынарын тайбың дээш кызымак чүткүлдүг ажилдап турарлар. Сталинны тудуп болур Куйбышевтин сүт күжү-биле ажилдаар электри станциязының элечлиг чачынын хуусаазының бетинде кылып бергенер.

— Улустуң аас-нежинин тургузуучу эш Сталин дээш бадылашсаан, мен бодунуң бадылашкынымын бистиң каймак социалистг Төрөөн чуртувунуң ынакчыктыг чагай келир үези дээш бердим — деп композитор Виллем Капп меделгээ.

Эстон улус Сталин дээш, тайбың дээш, коммунизм дээш чангыс сеткил-биле бадылаан.

УЗБЕК ССР
Узбек ССР-ниң Дээди Советинин соңгудаларының хүнүн узбек улус улуг байрлал кылдыр манал турган.

Ташкентинин төс-таавы институтунуң улуг башкызы электри оттары-биле, лоузуң, плакаттар-биле шиметинген турган. Ында республиканың найсылалыны Сталинский соңгуду округунуң № 155 соңгуду участогу тургустунган. Ол чөс-таавычлар, машина тудучулары, тудучулар, студентилер, бажың эзелери шуужула-ла турган. Иосиф Виссарионович Сталинның адын бизөөн бюллетеньерни соңгукчулар хүндүтгенин илередип турганнар.

Соңгукчулар боттарының хамааты хуулашкыны күүседип турар, партияга, чазакна болгаш эш И. В. Сталинга

изиг ынакшылын болгаш өөрүп четиргенин илередип турганнар.

«Ташкентский вестник» заводтуң фрезеровщици Мамадали Каримов мынча деп чугалаан:

— Бистер шуптувус эш Сталинның «Правданың» корреспондентизи-биле беседазын улуг кичээгей-биле таныштымыс. Баштыңчыны мерген өстери болза, бүгү делегеге тайбыңның херээ дээш чаа-чаа күш-ажылчы маадырлыг чорукче бисти сорук кирип турардыр. Мен бо хүн эш Сталин дээш бадылашсаан, тайбыңның сталинчы мерген политиказы дээш, коммунизмниң тиилелге дээш бадылаам.

Сталинский соңгуду округунуң даңыга кирген соңгукчулары эргениниң 8 шак 10 минута, боттарының бадылашкынын чүс хуу берипкенер.

АРМЯН ССР
Армян ССР-ниң найсылалы Ереван хоорайның Сталинский районуң Заводский соңгуду округунда Армян ССР-ниң Дээди Советинин депутаты эш И. В. Сталин бадылатырган.

Эргениниң алды шакта соңгуду участогазының эжиттери ажытылган. № 1 участка И. В. Сталинның адын бизөөн бюллетеньни Киров аттыг заводтуң слесари эш Аслаян бир дугаарда алган. Ооң меделгезин:

— Бистиң ынак башкымыс болгаш баштыгымыс, тайбың тугунуң тудукчу эш Сталин дээш бадылашкынымын бир дугаарында бээр аас-нежинг болдум. Мээң чүрөө өөрүшү-биле долдунган. Бүгү делегейин улустары бисти көрүнер, коммунистг партияны, совет чазаты болгаш улуг Сталинны долдундыр бистиң канчаар сырый катышкынымыз көрүнер. Бистиң ынак башкымыс болгаш баштыгымыс эш Сталин үр чылдарда чурттап, делгеризин!

Улуг Сталинның бадылатырып турар Заводский соңгуду округунуң соңгукчуларының 75 хууу баштайгы бир шакта-ла бадылашканнар.

РСФСР-ниң Дээди Совединге соңгутурган депутаттарның даңзызы

(Төмүзү. Эгези № 38, 39, 40 дугаар „Шында“).

ТУЛА ОБЛАСТЬ

Астахов Матвей Иванович — Шекнинский округ.
 Глашвина Анна Михайловна — Богородицкий округ.
 Гушлевская Вера Сергеевна — Чекалинский округ.
 Завельгин Авраамий Павлович — Ефремовский округ.
 Кураков Алексей Николаевич — Тульский-Центральный округ.
 Ларин Тимофей Филатович — Товарковский округ.
 Лалин Серафим Николаевич — Плавский округ.
 Слапина Варвара Федоровна — Венеский округ.
 Храмайков Федор Тихонович — Тульский-Пролетарский округ.
 Шкирятов Матвей Федорович — Тульский-Кедровский округ.

ТЮМЕНЬ ОБЛАСТЬ

Гольцов Василий Спиридонович — Голышмановский округ.
 Горачев Федор Степанович — Ишимский округ.
 Крутинина Александра Евгеньевна — Тюменский округ.
 Макарова Евлампия Ивановна — Ядротровский округ.
 Савин Михай Яковлевич — Ханты-Мансийский округ.
 Черезов Иван Васильевич — Тобольский округ.

УЛЬЯНОВСК ОБЛАСТЬ

Кискин Николай Герасимович — Ульяновский хоорай округ.
 Корогодин Павел Евдокимович — Ульяновский-Кедровский округ.
 Кузнецов Федор Федотович — Барышский округ.
 Лабзина Анна Тихоновна — Ново-Спасский округ.
 Никольская Анна Дмитриевна — Карсунский округ.
 Салмин Алексей Федорович — Мелекесский округ.
 Сергеев Иван Михайлович — Инзенский округ.
 Снежкина Надежда Михайловна — Ульяновский-Володарский округ.

ЧЕЛЯБИНСК ХООРАЙ

Клепарская Наталья Никифоровна — Советский округ.
 Липшев Николай Васильевич — Ленинский округ.
 Пономаренко Пантелеймон Кондратьевич — Сталинский округ.

ЧЕЛЯБИНСК ОБЛАСТЬ

Бездомов Григорий Андреевич — Полтавский округ.
 Губина Павлин Николаевич — Магнитогорский — Кировский округ.
 Игнатов Борис Анатольевич — Коркинский округ.
 Калугина Антонина Яковлевна — Миасский округ.
 Колдушко Елена Николаевна — Мясковский округ.
 Ковдаева Евдокия Александровна — Троицкий округ.
 Латышев Тимофей Лаврентьевич — Златоустовский округ.
 Луинов Захар Петрович — Магнитогорский-Сталинский округ.
 Статирова Александра Тимофеевна — Кыштымский округ.
 Томилло Петр Андреевич — Копейский округ.
 Чувачков Зотей Андреевич — Челябинский-Кедровский округ.

ЧИТА ОБЛАСТЬ

Александрова Зоя Дмитриевна — Читинский-Кедровский округ.
 Иванов Алексей Федорович — Петровский-Забайкальский округ.
 Козлов Алексей Иванович — Читинский хоорай округ.
 Колчанский Василий Аркадьевич — Чернышевский округ.
 Матвеева Александра Ефимовна — Борзинский округ.
 Пономарев Николай Григорьевич — Сретенский округ.
 Сарасев Федор Трофимович — Карымский округ.

ЧКАЛОВ ОБЛАСТЬ

Вабинцева Мария Васильевна — Чкаловский — Дзержинский округ.
 Бурова Вера Васильевна — Саратковский округ.
 Вишняков Алексей Антонович — Чкаловский-Кедровский округ.
 Дроздов Владимир Васильевич — Орский-Кедровский округ.
 Зорин Иван Васильевич — Бузулукский округ.
 Ильичев Леонид Федорович — Покровский округ.
 Колесников Порфирий Константинович — Чкаловский-Кагановичский округ.
 Мартынов Андрей Евдокимович — Бугуруславский округ.
 Профрансов Дмитрий Петрович — Орский хоорай округ.
 Соловьев Сергей Алексеевич — Абдулинский округ.
 Ушакова Анна Ивановна — Октябрьский округ.
 Черкашина Агриппина Ивановна — Сорочинский округ.

ЯРОСЛАВСК ОБЛАСТЬ

Веселов Николай Дмитриевич — Ростовский округ.
 Виноградов Василий Михайлович — Даниловский округ.
 Дубинин Михаил Михайлович — Щербановский-Кедровский округ.
 Зяновская-Незванова Клара Георгиевна — Ярославский-Сталинский округ.
 Кожурин Иван Васильевич — Щербановский хоорай округ.
 Косыгин Алексей Николаевич — Ярославский — Кагановичский округ.
 Миховина Галина Федоровна — Некоузский округ.
 Плещов Сергей Иннокентьевич — Угличский округ.
 Степанова Клавдия Васильевна — Ярославский-Кедровский округ.
 Четвериков Владимир Сергеевич — Переславльский округ.

ТАТАР АССР

Аде Андрей Дмитриевич — Казанский-Кедровский округ.
 Азизов Миргарифан Замалеевич — Шереметьевский округ.
 Анастасьева Алевтина Ивановна — Чистопольский округ.
 Валюлина Асия Гайфулловна — Арский округ.
 Виноградов Александр Павлович — Казанский-Ленинский округ.
 Головин Владимир Порфирьевич — Казанский — Сталинский округ.
 Динмухаметов Галия Афзалетдинович — Бугульминский округ.
 Жиганов Назиб Газзович — Буинский округ.
 Искандеров Салих Искандерович — Муслимовский округ.
 Кулахметова Асия Галиевна — Аксубаевский округ.
 Лобов Вячеслав Николаевич — Куйбышевский округ.
 Миротворцев Николай Николаевич — Мамадышский округ.
 Мосалов Николай Иванович — Казанский-Молотовский округ.

РСФСР-ниң Дээди Совединге соңгулдалар талазы-биле Төп соңгулда комиссиязы.

Эвилелдешкен Республикаларның Дээди Советтеринге 1951 чылдын февраль 18-те болган соңгулдаларның түннелдеринин дугайында

Молдав ССР

КИШИНЕВ, 23. Молдав ССР-ниң Дээди Совединге соңгулдалар талазы-биле Төп соңгулда комиссиязы республиканың Дээди Совединге февральдиң 18-те болган соңгулдаларның түннелин үндүргөн.

Соңгулдалар чорудары-биле 268 соңгулда округтарын тургускулаан. Бүгү соңгулда округтарында бүртүктөгөн 1.394.941 соңгулчуларның санын санаган соңгулдаларга 1.394.736 соңгулчулар, азы 99,99 хуузу киришкенер.

Коммунистерниң болгаш партия кеңигүү эвестерининң блогоңуң кандидаттары дээш 1.393.168 соңгулчулар, азы бадылаашкыны киришкен соңгулчуларның нияти санаындан 99,89 хуузу бадылаанар. Депутаттарның кандидаттарына удуз 1.497 киши, азы бадылаашкыны киришкен соңгулчуларның 0,11 хуузу бадылаанар. «Молдав ССР-ниң Дээди Совединге соңгулдалар дугайында Дүрүмүн» 79 чүүлүн өзүгаар 71 бюллетеньни күш чок деп көргөн.

Төп соңгулда комиссиязы, соңгулда округ бүрүзүнүн материалдарын көргөш округ бүрүзүндөн Молдав ССР-ниң Дээди Совединге соңгуткан депутаттарын бүртүткөн.

Бүгү соңгуткан депутаттар коммунистерниң болгаш партия кеңигүү эвестерининң блогоңуң кандидаттары болуп турар.

Молдав ССР-ниң Дээди Соведининң депутаттарына чагыс үн-биле соңгутканар болза:

Стална И. В. — Кишинев хоорайның Сталинский соңгулда округундан.
 Молотов В. М. — Бельцкий бир дугаар соңгулда округундан.
 Маленков Г. М. — Кишинев хоорайның Ленинский соңгулда округундан.
 Берия Л. П. — Бендера хоорайның Железнодорожный соңгулда округундан.
 Ворошилов К. Е. — Страшенский соңгулда округундан.
 Микоян А. И. — Тирасполь хоорайның Первомайский соңгулда округундан.
 Булганин Н. А. — Кишинев хоорайның Бендерский соңгулда округундан.
 Каганович Л. М. — Бельцы хоорайның Тебосский соңгулда округундан.
 Андреев А. А. — Сорочинский хоорай соңгулда округундан.
 Хрущев Н. С. — Кишинев хоорайның Пушкинский соңгулда округундан.
 Косыгин А. Н. — Онкицкий соңгулда округундан.
 Шверник Н. М. — Оргеевский соңгулда округундан.
 Сулов М. А. — Лапушнянский соңгулда округундан.
 Пономаренко П. К. — Верхне-Пырлицкий соңгулда округундан.
 Шкирятов М. Ф. — Кагульский чөөн соңгулда округундан.
 Молдав ССР-ниң Дээди Совединге соңгутурган депутаттарың долу даңзын республиканың парлалгазына чарлаар.

(СЭТА)

РИГА, (СЭТА). Латвия ССР-ниң Дээди Совединге соңгулдалар талазы-биле Төп соңгулда комиссиязы республиканың Дээди Совединге 1951 чылдын февраль 18-те болган соңгулдаларның сөөлү түннелин үндүргөн.

Бүгү-ле соңгулда округтарының талазы-биле соңгулчуларның саны 1.365.358 киши, олардан 1.356.4928 киши, азы даңзыга бүртүктөгөн бүгү соңгулчуларның 99,97 хуузу соңгулдаларга киришкен.

Коммунистерниң болгаш партия кеңигүү эвестерининң блогоңуң кандидаттары дээш 1.364.275 соңгулчулар бадылаанар, ол болза, бадылаашкыны киришкенерниң нияти санаың 99,95 хуузу болуп. Депутаттарның кандидаттарына удуз 568 киши бадылаан.

«Латвия ССР-ниң Дээди Совединге соңгулдалар дугайында Дүрүмүн» 79 чүүлүн барымдалаш, 85 бюллетеньни күш чок деп санаан.

Төп соңгулда комиссиязы соңгулда округтарының бүрүзүнүн материалдарын хынап көргөш, «Латвия ССР-ниң Дээди Совединге соңгулдалар дугайында Дүрүмүн» 37 чүүлүн барымдалаш, ССР-ниң Дээди Соведининң депутаттарын бүгү соңгулда округтарындан санаанын бүртүткөн.

Соңгутурган депутаттар шупузу коммунистерниң болгаш партия кеңигүү эвестерининң блогоңуң кандидаттары болулар.

Латви ССР

Латвия ССР-ниң Дээди Совединге соңгуткан депутаттарның иштинде:

Стална И. В. — Рига 3 дугаар соңгулда округундан.
 Молотов В. М. — Риганың 33 дугаар соңгулда округундан.
 Маленков Г. М. — Риганың 11 дугаар соңгулда округундан.
 Берия Л. П. — Риганың 24 дугаар соңгулда округундан.
 Ворошилов К. Е. — Лиелайскийиң 54 дугаар соңгулда округундан.
 Микоян А. И. — Риганың 21 дугаар соңгулда округундан.
 Булганин Н. А. — Риганың 16 дугаар соңгулда округундан.
 Каганович Л. М. — Даугавпилскийиң 68 дугаар соңгулда округундан.
 Андреев А. А. — Риганың 46 дугаар соңгулда округундан.
 Хрущев Н. С. — Риганың 23 дугаар соңгулда округундан.
 Косыгин А. Н. — Риганың 41 дугаар соңгулда округундан.
 Шверник Н. М. — Риганың 34 дугаар соңгулда округундан.
 Сулов М. А. — Риганың 17 дугаар соңгулда округундан.
 Пономаренко П. К. — Риганың 30 дугаар соңгулда округундан.
 Шкирятов М. Ф. — Риганың 44 дугаар соңгулда округундан.
 Латвия ССР-ниң Дээди Совединге соңгутурган депутаттарың бүрүн даңзын республиканың солунарның чарлаар.

ВКП(б) Кызыл хоорай комитетинде

ВКП(б) Кызыл хоорай комитетинде Кызыл хоорайның үлетпүр бүдүрүлгелеринин болгаш транспортувун ажилчыларынга, инженер-техниктиг ажилдакчыларынга обласкускомвун типографиязының коллективинин ажилчыларынның болгаш албан-хаакчыттарының май мурнунун социалистиг чарыжын калбартыр дугайында кыйгырын чүүлүгү деп күлээп алган.

Типография коллективинин кыйгырын ажилчыларынның инженер-техниктиг ажилдакчыларынның болгаш албан-хаакчыттарын хуралдарына чугаалажырын болгаш бүдүрүлде планынын хуусаа бетине күлээлдези, күш-ажылдын бүдүрүлчүлүгүнүн бедилге, продукциянын шынарын экижидери болгаш

оон бот-өртөөн чыгедери дээш май мурнунун социалистиг чарыжын калбартыр талазы-биле тодаргай хемчеглерни алырын үлетпүр бүдүрүлгелерде партия организацияларынның секретарыларынга болгаш удуруччуларына күлээткен.

Май мурнунун социалистиг чарыжын күлээлгелеринин күлээлдези чоруп турар үеде көптө ольче, бүдүрүлгениң мурнакчыларынның дуржулганын негедеринче, оон-биле чергелештир хава солуннарын болгаш агитациянын эске-даа формаларын калбаа биле аяккалатураш, хожулап турарларга дузалаарынче кол кичээлгеин саларын партия органызацияларынның секретарыларынга сумелөөн.

Кызыл хоорай үлетпүр бүдүрүлгелеринин болгаш транспорттуң ажилчыларынга, инженер-техниктиг ажилдакчыларынга болгаш албан-хаакчыттарына Типографияның ажилчыларынның болгаш албан-хаакчыттарының Кыйгыры

Эргим эштер!

Эвилелдешкен болгаш автономнуг республикаларын Дээди Совединге соңгулдаларын хуну-февраль 18-те совет улус улуг патриотчу көдүрүлүшкүн-биле болгаш чагыс өл-сеткил-биле коммунистерниң болгаш партия кеңигүү эвестеринин бузулбас сталинчы блого дээш бадылаан.

Соңгулдалар үезинде совет кижилер боттарынын мораль политиктиг чагыс эвин, коммунисттиг партияны, бистин чуртувусту коммунизмче апар чоруур тайбынын туктукчузу-улуг болгаш генийлиг баштыңыш ш Сталинга боттарынын кызыгаар чок ынакшынын болгаш бертингенин база кагап илгерилешкенер.

ты болгаш курлавырларынсты өөренип көрүшөөн, моон ааанда күлээлгелерин ботгарывыска ап тур бис:

Майнын бирнин байырлалына чедир дөрт ай дугузунда бүдүрүлгенин программанын 120 хуу кылдыр күлээлде; күш-ажылдын бүдүрүлгөнүн 10 хуу белдир, план-биле касыкылаштыр продукциянын бот-өртөөн 2 хуу чыгедир; полиграфиянын чүгле эки шынарлыг продукциянын бүдүрүп үндүрер болгаш солуннарын үндүрүлгө графини күлээлде; техниктиг үрелишкенин чогоуру биле кызырып тургаш, 20 муң амадан эвээш эвес солун хемчегинин саазын март болгаш апрель айларын дургузунда камнап алыр; өөреникчи ерни тус-тузу-биле өөредир арганы база техникни муңу чоруулап тургаш, 10-дан эвээш эвес кижилерни кылганын барымдалаш ажил төлевирин алыр кылдыр белеткээр майнын 1-ге чедир типографиянын девискээрин чагаайжыдып тургузаар болгаш 200 ыштарын олуртур.

Эвилелдешкен болгаш автономнуг республикаларын эрге-чагырганын дээди органынын соңгулдаларын белеткелди совет ажилчыларын күш-ажылын чачаа шылгаралдары-биле демделгенип өрткөн. Бир дугаар кварталдын бүдүрүлгө программанын хуусаа бетинде күлээлдези дээш социалистиг чарыш Кызылдын үлетпүр бүдүрүлгелеринде улам калбарган.

Типография коллективин бис, бо күлээлгелерин бодууска албышаан, хоорайнын үлетпүр бүдүрүлгелеринин бүгү ажилчыларын болгаш албан-хаакчыттарын бир дугаар чартык чылдын планын хуусаа бетинде күлээлде дээш, бүдүрүлгенин ишти ки курлавырларын аяккалар, күш-ажылдын бүдүрүлгөнүн улам ынай бедидери, продукциянын шынарын экижидери дээш, бот-өртөкти чыгедери болгаш чиг-этинга база материалдарын камнап алыр дээш май мурнунун социалистиг чарыжына киришир кыйгырып тур.

РСФСР-ниң Дээди Совединин соңгулдаларына алдар болдурган чарышка киришпишаан, типография коллективин ажилга улуг чедишкенин чыдып алган болгаш бүдүрүлгө планын январь айда 119,9 хуу күлээлде. Февральде база ол ышкыш бүдүрүлгенин демизин кудулатпас бис.

Бүгү делегейин ажилчы чонварынын байырлары-Майнын бири чокшунулап олурар. Совет ажилчыларын патриоттуг күлээлгези болза ол өөрүлүчү байырлалга бүдүрүлгенин чачаа чедишкенин-ри-биле, ажил-агыйнын болгаш калтыр тургузушкунуун планынын күлээлде дээш массалыг социалистиг чарыш-биле ужуражы болуп.

Майнын бирнин байырларын күш ажилга чачаа чедишкенин-ри-биле демделгезин күзевипшаан-бис типографиянын ажилчыларын болгаш албан-хаакчыттары боттарынын болдунар аргаларынсты

«Правданың» корреспондентизи биле ш Сталиннын беседасы совет кижилерни, бүгү чурттарын улустарын делегейге тайбынын камгайын дээш, тайбын дээш туютууга чедир туржурунга улам шиитпирли-биле болгаш туршутуу-биле демсежирин кыйгырып турар. Бистин күлээлгези-тайбынын болгаш бурунгаар депшилгенин чөлөнгичи-социалистиг Төрөөн чуртун күчүзүн стахановчу үрө-түн-велдиг күш-ажыл-биле быжыглаарыныс болуп.

Типографиянын ажилчыларынның болгаш инженер-техниктиг ажилдакчыларынның ниити хуралындан күлээп алган.

Бай-Тайга район Совединин ийи дугаар сессиязы

Бай-Тайга район Совединин ийи дугаар сессиязы чокта чаа болган. Аңаа мал өстүреринин үш чыл планын районга 1950 чылда күлээлдезиниң болгаш 1951 чылда мал өстүреринин соңгулдаларын дугайын болгаш районун Шуй сумузунда бижиб чорукту узуунаар ажилды чоруп турарынын дугайында айтырылганы чугаалашкан.

Сессияга илерезин болза, районда чамдык колхозтар болгаш хуу-ажыл-агыйлыктар мал бажын өстүрер планынын чедишкенин-биле күлээлде турары илерез. Районда Сталин аттыг колхоз төрөөн чаш малдарын чидири чокка доруктуруп алганы-биле мал өстүреринин 1950 чылдагы планын 113 хуу күлээлде. Хаваан ажаакчызы колхозчу Түнтештин ач сеткилдиг кызымак ажилдааны-биле 15 төрүүр хаваннарнын оолдарын 130 хуу камгалап өстүрүп алганар. Ол ышкыш «Тээли» аттыг колхоз мал өстүреринин планын—103 хуу, «Победа» колхоз 100 хуу күлээлде. Хол сумунуң хуу ажил-агыйлары мал бажын өстүреринин планын—104 хуу Тээли суурун хуу ажил-агыйлары—111,7 хуу күлээлде.

Оон-биле чергелештир районун мал ажил-агыйында улуг четпестер бар болгулаан. Районун ниитизи-биле мал бажын саны 1949 чыл-биле демейлээрге 1950 чылда 17 хуу кудулаан. Көп-Сөөк сумунуң малы—41 хуу, Шуй су-

музувун малының бажы—33,5 хуу кудулаан болган.

Районда мал бажының ыңчаалдыр кудулаан чылдаганары болза, малдын ышкы чемин 1950 чылда бүгү райоң чүгле 69 хуу күлээлде болгаш ийи-чагыс кижилерниң талазындан малды кайы хамаан чок төчөгөлөр чүдүрүп турбузе, оон-биле кошкак демсешкен. Бо талазы-биле райкүүсөөн, оон көдээ ажил-агый кылдынын эргелгезини эш Оуур-оол багай ажилдап турары илерез.

Шуй сумузунда бижиб чорукту узуунаарын боттандырып чорудары-биле 6 кезек черге бижиб өөредилгенин организаат, мыда 78 кижилерни хаара дүткан болза-да, ол ажил ала-чагаар кандыг-даа хыналда чокка чоруп турар. Суму Совединин даргазы Балдак бодунуң сумузунда бижиб чорукту узуу бүгү кижилеринин санын тодаргай билбес болган. Бижиб билбес чорукту узуунаар ажил чүгле Шуй сумузунда багай эвес, харын ниити районда кошкак чоруп турар. Районда школа назылыг урларын чүгле 86,3 хуузу школаже хаара тутунган. Школарынның саазын, карандаш, дээр ышкы өөредилге керексели биле хандырылганы четлес. Районун улус өөредилгенин кылдынын эргелгезин эш Көк-оол районда улус өөредилгенин кошкак утуртуп белген.

С. КУДЕРЕК

Школаларга оттулар ыяш белеткелинче кичээнгейми улам улгатырар

Одалга белеткели кошкак

Сүт-Хөлдүң району эргелекчи эш Балчырынц телефон-беле медетелзюннн өзугаар алырга, келир өөредилге чылынга утуштур район школаларында одаар ыяш белеткели нитизи-биле кошкак чоруп турар. Школаларга белеткезе чогуур одаар ыяштын нити планы 4000 кубометр болур ужурул турда, херек кырында тус-тус школалар чанында дүжүргени чүглө 755 кубометр болуп турар. 490 кубометр ыяшты черде хан белеткээн.

Одаар ыяш белеткелиниң чоруп турарын тус-тус школалар аайы-биле алырга. Хөр-Тайга суму школазы 900 кубометр ыяш белеткээр ужурул тургаш, чүглө 135 кубометри белеткел алган. Кызыл-Тайга суму школазы 1000 кубометри белеткээр тургаш, 60-на кубометри дүжүрүп белеткээн, 150 кубометр ыяш черде белеткенин. Сүт-Хөл сумузуун Киров аттыг колхозта эге школа база 1000-ну белеткээр тургаш, 200 кубометри черде белеткээн боордан башка, дүжүрүп алганы мыры-

най чок. Улуг-Алаактың Жданов аттыг колхозта эге школа 1000-ну белеткээр ужурул тургаш, 540 кубометри белеткел алган. Алдан-Маадарынц «Ленинчи комсомолдуң 30 чыл өгө» колхозта эге школа 900-тү белеткээр тургаш, чүглө 140 кубометр ыяшты черде хан белеткээн. Бора-Тайга суму школазы 1200 кубометри белеткээр тургаш, 20-ле кубометри школа чанында белеткел дүжүргөн, а 200 кубометри черде белеткээн.

Мынчангаш районда партия, совет, комсомолдуң удуртур органны, ылаңгыя сумуларынц, колхозтарынц парт-организациялары, суму Советтери, колхозтар баштаар черлери болгаш школа эргелекчилери ол чугула ажылды мынчага чедир массалык-биле калбаргай, коңчу оожум темпи-биле организастап, райондуң хой-нитизиниң күжүн ол-че мөөнү-биле мобилизаставайн турар чорук ыяш белеткелиниң планын үзеринге чедирери чайлаш чок болуп турар.

Планын нүүсетпейн турар

Эрин районнуң Нарын сумузуунц үш МЧАЭ-лери сумунуң школазына 1951—52 өөредилге чылында одаар 800 кубометр ыяшты школа чанынга белеткел бээр-биле дүжүрүлгө тургаш, ол чугула ажылды нүүсетпейн турарлар. Нитизи-биле феарал 3-ке чедир чүглө 20 хуу ийке азы 180 кубометр ыяш белеткенин, оң иштиң «Март 8-зи» МЧАЭ 43 хуу, «Кызыл аачын» МЧАЭ 5,5 хуу болгаш «Кыдаг» МЧАЭ 6,6 хуу күүсеткенер. Оң алгаш зөөрге, МЧАЭ даргала-

ры эштер Нурсат, Бимба олар школага дүжүрүп бээр-биле хүлээлгелге ыяштарының планын тергин багай нүүседип турарлар. Хүлээнген ыяжын долу-чылды чогуур өйдө дүжүрүргө МЧАЭ-нин кижилери күжүн болгаш транспортту таарыштыр зивелдеевэй, удуртулганы кошкан тургусканында ыңдыг чорук болган.

Школаның одаар ыяжын чаксы тарылга эгелзэриниң бетинде буруну-биле доозары чугула.

О. СЕДИП-ООЛ.

Одаар ыяш үзүлгөн

Барыш-Хемчик районнуң Эрги-Барлык сумузунда 7 чыл школазынын одаар ыяжы үзүлгөн.

Шынында ук школа болуунц турар чериниң талазы-биле Орташ-Шара Булактын арга-ыяжынын чанында тургустуванчү чүве болганда, одаар ыяш үспес ужурул турган. Школаның одун үзүп турарынын кол чылдагааны—суму Советиниң болгаш сумуда партия эге организазынын талазында ол дугайында сагыш салбааньдан болуп турар. Школаның одун үскеш, школавы хаарына четкес дугайында суму Советиниң даргазы эш Натпит-биле чугаалажы-

көөрге,—«Эвир чылын школага одаар ыяш белеткел албааны-биле мындыг байдалга таварышты-выс, моон сонгаар буруувусту билгинеш, школавынц одаар ыяжы үспесиз хүлээнди-дир ийи» деп тавар харыялап олдуар.

Бо чылгы ыяжын ыңдыг берге байдалдарны школага таварыштыр-бас төлээде, районнуң күүсекчи комитетиниң талазында Эрги-Барлык суму Советиниң шыгыны айттышканы берип, амдыгаштан эгелеп шиттирлиг хемчеглерин алза чогуур.

К. ЗМЕР-САРЫГ.

Школа ажылынга сагыш салыр

«Коммунизмге орук» колхозтуң школазы бүгү-нитизиниң ыяаыла өөренир хоойлуун өзугаар 109 санныг школа назылыг бичир урулгары хаара туткан. Школаның оран бажыны четчир болгаш өөредилгениң материалдары четчези-биле хандырттын, 80 урулгарын күрүне хандыргызына кирип, оларны аш-чемнн үзүктелбейн хандырттыш турар.

Бичалза-даа школага эрткен чылын оттулар ыяш белеткениннэнден каш улам кичээлдер үстүп, уруглар оон черге кичээлдеп тургулаан. Ам келир өөредилге чылынга оттулар ыяшты тайгада белеткел турар болза-даа, бо үге чедир школа чанында дүжүрбөн, одаар ыяшты школа чанынче өөртүп белеткэринче колхоз сагыш салбайн турар.

М. ООЛЧУКАЯ.

КӨДЭЭ БОЛГАШ СУМУ СОВЕТТЕРИНИҢ АЖЫЛЫН ХҮН-БҮРҮ УДУРТУР

Ажылчы чоннар депутаттарының Советтери болза, бистин Совет социалист күрүнең политиктиң үнденин болуп турар болгаш база күрүнең эрге-чатыргызын делегейде эң-не демократтыг хевир болур.

Күрүнең эргелегине калбак улус массаларын хаара тыртары — чер-чериниң ажылчы чоннар депутаттарының Советтериниң чугула сорулгазы.

Калбак массаның чогадыкчы энергиязын болгаш инициативаны көжүтүшпөөн, оларны партияның болгаш чакантың салган сорулгаларын күүседиринче мобилизаставышаан, ажылчы чоннар депутаттарының Советтери тургузушкунга болгаш социалист күрүне билгелгелерин бүгү улуска идеякелгил киржилгени хандырып турар.

Совет эрге-чатырганы күжү — оон улусчузунда. Эш Сталинның өөрдүп турары болза, бистин күрүне апардыкыстың күжү чүде болуп турарыл дие, ол эрге-чатырганы миллион-миллион ажылчын болгаш тараачын массаларын Советтерни дамчыштыр харылаштырып турарында, ол болза, оон база чүчүс-чүс умк ажылчын болгаш тараачынарга башкарылганың школазы болуп турар. Советтерни дамчыштыр масса ажылчынар, тараачынар болгаш интеллигенция ажыл-агыйның политик болгаш культурамдырал тургузушкунуң айттыргаларын шиттирлээриниң шуут активчи киржилгели болуп турар.

Сонгучуларынц тура-соруун, улустун тура-соруун амыдыралга бодараттышаан, бистин областың чер-чер Советтери сөөлгү чылдарынц дүргүзүндө колхозтарны организаста-ажыл-агый талазы-биле быжыглаарына улуг ажылды кылганыр. Шөлдерниң дүжүтүүн бедидер дээш, мал аялынын хөгжүлдээрин болгаш күш-ажылды бодурунчулугун өздүлдөөн дээш, колхозчу

суурларның сайзыралы дээш, колхозчу көдөңниң культуру негеделерин долу-биле хандырып дээш социалистг чарышты олар баштап турарлар.

Көдээ (суму) Советтериниң ажыл-чорудулгазы калбак болгаш ыяжы-буру, олар ажыл-агый тургузушкунуң болгаш массаның культуру-чырыдышкын кижизилгезин удуртуп, совет хоойлударын сагынышаан, хамаатыларынц эргелерин камгалавышаан, күрүнең корум-чурумун камгалаарын хандырып турарлар.

Бистин областа социалистг улуг чаартылганың үезинде көдээ (суму) Советтериниң ролу ам улам улугу-биле бедээн. Ажылчы чоннар депутаттарының чер-чер Советтериниң мурунуга партияның болгаш чакантың салган улуг болгаш харысалгалыг сорулгалары чедириниң шиттирлээри ажылчы чон калбак массалар-биле оларның харылазына улам ыңай быжыглаар болгаш калбартыры база оларны көдээ (суму) Советтериниң ажыл-чорудулгазына хүн-бүрүде кириштирерин негеп турар.

Социалистг чарыш — эңс өөрүлгөн чедип алырганы ажылчы чон калбак массаларынц инициативанын, энергиязын, туруштуг чоруунуң төгүмөс дөстөлгөз ол. Социалистг чарыштың массачы, чорун совет патриотизин өзүзүңа кижилерин кижизидеринге база оларны чедип алган чедирингерге доктаваас чүткүлдү негеп, ажылчы чон кижилерин күш-ажылды бодурунчулугун бедидер талазы-биле болгаш күженинниң-биле база бодуң социалистг ажыл-агыйның чедириниң чедип алыры-биле бергелерин алып эртеринге дузалажырын деткип турар.

Көдээ (суму) Советтериниң социалистг чарыжы күрүне оналгаларын ажыра күүседир дээш көдээ ажыл-агыйнын

Сталин аттыг КОЛХОЗ

Бин-Хем районнуң Баян-Кол сумузунда Сталин аттыг көдээ ажыл-агый артели организастатынп тургустунгандан бээр ам бир чыл болган. Эрткен чылдын чүглө 10 шаа айла, ында өргөн чок турган Бера-Тал деп черге чаа, чараш суурау артель кижигүнери тургускан. Ол суураа чуртталганың 16 бажынаары, артель баштаар чериниң конторазы, тараа склады, дарганаар черлер болгаш оон-даа еске ажылдалла тудулар хөй. 1951 чылдын тудуларынц хереглээр ыяш материалдарын белеткел ап турарлар.

Артельдин кижигүнери эрткен чылдын тарылазын өй-шаанда доозуп, чылгы ажалгазын бедик шынарлар чортканы-биле, бедик дүжүттү ап, күрүнеге тараа дүжар планын, МТС-ке натура телеверин өй шаанда күүседип, бо чылдын чакы тарылазынга бедик шынарлар үрзүн биле хандырттыган болгаш күш-хүвүнге бир килограмм 300 грамм тарааны алганнар. Ол ышкаш күрүнең мураунга еске-даа планынч хүлээлгелерин өй-шаанда күүседип турар.

Артельдин организаст тургузуун быжыглаарыга идеякелгил, күш-ажылга кызымак Дагаажык, Отчед, Чалынчаа, Дүрбүлек, Дыргак Кыс ышкаш муракчы артель кижигүнери көүдөп турар.

1951 чылда чаксы тарылазын бүгү белеткелдерин хынамчалык-биле чорудуп, артельдин ажыл-агыйын болгаш организаст тургузуун быжыглаар дээш Ленинка суурда «Кызыл Сылдыс» көдээ ажыл-агый артели социалистг чарышка кыйгырганнар.

О. САПЧАЙ.

Ыяш камгалалынын төлээзи ыңдыг болбас

Кызыл районнуң Көп-Тейде ыяш камгалалынын төлээзи эш Кукарин ак-сеткилдиг эвес ажилдап турар. Эш Кукарин ыяш камгалалынын төлээзи адын ажылга алгаш, Көп-Тей школазынц одаар ыяжын «мээң ыяжым, бо чериниң ыяжынын кол ээзи кижилер мен» деп турган, 25 кубометр ыяшты былаап алган.

Чонунц ортузуна суртал ажылдын чорударынын талазы-биле эш Кукарин наандыг-даа ажыл чорутпаан. Ол ышкаш ыяш үрзүн чырынын планын 1950 чылда күүсетпээн. Ыяш камгалалынын ажылын ак-сеткилдиг-биле чорударынын улугу, бодунуң хузуунда ажылын ыяшты-биле өйлөкчү турар. Эш Кукарин хузуунда ары азыраар чер тургузул алган, чүглө оон-биле ажылдарына өйлөкчү турар. Күрүнең чамдык дедалгыг ажылдарында ойталап турар.

Эш Кукарин ыяш кезилдезиниң контролон дыңзыдып, чонга ыяшты кезириниң дугайында тайылбыр ажылдарын шыңгырадыры болгаш күрүнең дедалгыг ажылдарын ак-сеткилдиг-биле күүседиринче кол кичээлгил салыры негетинип турар. Ол ышкаш эш Кукаринин ажылын ситтеринге ботуг хемчеглерин алыры районнуң ыяш ажыл-агыйын эргелээр черден негетинип турар.

Х. АЛЕКСЕЕВ.

Харысалга чок чоруктуң түннели

Тес-Хем районнуң Кызыл Чыраа сумузунда Сталин аттыг көдээ ажыл-агый артели мал ажылынын талазы-биле областа улуг колхозтарын бирээзи болуп турар. Колхозтуң фермаларында алды муңа ажыг баш мал санатынп турар. Колхозтуң кол байлаа—мал.

Ындыг болза-даа, ажыл-агыйнын ол чугула адырынче колхоз баштаар чери мынчага чедир чогуур кичээнгей салбайн, харын чамдык-та мал ажылын колхозтуң кол хөрөнгези болгаш кол байлаа болуп турары үстүп турар.

Колхозтуң баштаар чериниң даргазы А. Байгыжыктын харысалга чок болгаш мугуль чоруунуң хараазы биле мал кыштагладышкынынга малдын кышкы азырал, ажалгазына белеткел үстүнгөн. Мал к жааларынц тудушкунуң планын күүсетпэвиниң түннелинде эрткен чылдын декабрь 1-ге чедир 2000 ажыг баш мал кажга чок чадагай черге турган. Мал чемнери белеткээриниң планын чүглө 50 хуу күүсеткен кирезинде ук ситенин кажалааванында ситенин чартыктан хөй кезин хуу ажыл-агыйларын малы чил төвдүргөн.

Малдын кышкы азырал, ажалгазын организастаар хемчеглер дугайында облкүсомуун 1950 чылдын декабрь 8-те үндүргөн шиттигин, ол айттыр дугайында рйкүсомуун шиттирин колхоз херек кырынга күүсетпээн. Колхозтуң даргазы А. Байгыжык болгаш оон ораакчызы А. Херел олар ол шиттирлерин күүседир дугайында бичии-даа сагыш салбаан.

Мал олардында чагган харын кылыны 20—40 сантиметр чедип, мал хар адаандан от үстүп чир бергедеп турда, 1950 чылдын февральге чедир Сталин аттыг колхозтуң малчынаарынын хөй кезин мал оларларынц харын аштап арыглаар хемчег албайн турган. Деңгели баксыраан малдарын не-медде чем-биле хандырбаадан 1000 баш хөй, өшкү дендин арып баксыраан. Арган маллар төрөш чаш телү тодурбайн турар, оларны сүт-биле чемгер хемчег албаан, сон түннелинде 100 ажыг авай, хураган өлгөн. Сөөлгү ийи ай иштинде колхозтан улуг, бичи 394 баш хөй, өшкү мал өлгөн.

Малдын баш санынч хораашкыны дугайында кым бурулуугу? Хамыктын мурунда колхоз даргазы А. Байгыжык, база оон ораакчызы А. Херел олар ол дугайында бурулуугу. Олар ивтинин мал ажылын хандырынгына хына-ыган кижилерин шилип алыр талазы-биле облкүсомуун болгаш

райкүсомуун шиттирлерин күүсетпэвиниң түннелинде ивтинин малын бүтпесидегитерге идеякелгеп турган. Ол идеякелтер малдын азырал ажалгазын шыдажыраажок байдалда өш-биле тургусканында мал өлүп хорап турган. Чижээ, хөй-жу Севилбага быжыглан 207 баш хөйдөн 73 баш өлгөн. Севилбаа болза, шиттирген контрреоло-люсчунун кадайы болган. Мал оларында хар 20 сантиметр ажыра ар адаандан мал өтүп тып чир бергедеп турд, Севилбаа бодунга хар аштаар тускай далбайлыг болгаш атыгыг турган кирезинде далбайн ажылгап, хар аштаар хемчег албаан. Дүн-хүнүң иштинде хөй малды одаарга чүглө 4-5 шак иштинде кадаргаш оон арктан үелерде малды тар, багай кажгага кажалаарыга өйлежип турган.

Хөй удаа херек үүлгеткеш шиттир чораш Кенейбеге 316 баш хөй, өшкүнү быжыглан, оон 42 баш өлгөн. Хөй-жу Байрга быжыглан 159 баш хөйдөн 25 баш өлгөн. Байрга болза, кулак бай кижилер болган. Ол, малдын азырал, ажалгазынче бичи-даа сагыш салбайн, мал оларында харын аштаар хемчег албаанында ол коьданда хөй мал шуптузу арып баксыраан. Бай коьдан 135 баш хөйну Ликшат-оолга быжыглан турган. Ол малдын 100 баш өлгөн. Ликшат-оол болза, эң-не чалгаа баьк олутпай, шупшен кижилер болган.

Бо кижилер болза, боттарынын ээ-харысалга чок, кара сагышты чорур-биле колхозтуң малын өжегерзэн узуткап чок кылып турган. Бичаарга колхозтуң баштаар чери серемчелелин оскунуп, холдарын сула салыпкаш анаа олуруп, чоокка чедирле ол кижилер дугайында чогуур хемчег албайн турган. Харын чоокта чаа колхоз баштаар чери колхозтуң актив-биле катышкан хуралына ук айттыргаларын чугаалажып, колхозтуң малын өш-биле хорамчага таварыштырып турган Севилбаа, Кенейбеге, Байрга, Ликшат оол оларны мал кадарчалары хүлээлгелеринден дүжүргөш, иштеп хынаар организаст оларын херзэн шилчиктен.

Карачангыс шыңчы орук—колхоз тургузууңд херзэнге ылап бердинген ак-сеткилдиг колхозчу малчынар мал кыштагладышкынынц ол берге байдалыга колхозтуң малын бурун камгалап аш турар. Чижээ, 316 баш хөйну кадарып турар С. Тынтыктын коьданында мал ортукам денгилдиг туруп турар болгаш оон чангыс-даа баш мал хораваан. Ивтинин мал ажылынга ак-сеткилдиг кызы-

маан барымдалаш колхоз баштаар чери эш Тынтыкты 75 рубль биле шанаан. Бир коьдан 324 баш хөйну кадарып турар Арыга база-ла чангыс-даа баш хоралпайн бүгү малды менди камгалап ап турар. Оон кызымак ажылын үелеп көргөш колхоз баштаар чери ону 50 рубль-биле шанаан. Ол ышкаш хөйжүлүр Калдаш, У. Тага, чылгычы К. Сувак олар ивтинин малын менди кыштагладыр дээш бүгү күжүн салып, ак-сеткилдиг ажилдап турарлар. Оон-да өки көргүзүлгелри муракчы малчынар колхозта хөй. Олар болза, социалистг мал ажылынын улам ыңайгы көдүрүлүшкүнү дээш өзүлгү демиселчирер ол.

Колхозтуң хөй малынын өлүп хораанынын дугайын колхоз баштаар чериниң, колхозтуң активиниң партия болгаш комсомол организацияларынын талазында ивтинин мал ажылынга сагыш салышкынын кошкандыг, колхозтуң баштаар чериниң удурткучулары политиктиң серемчилелин оскунуп, мал ажылынга бүтпес идеякелтер кирип, улуг алдагдал кылганы-биле тайылбырлап болур. Колхоз баштаар чериниң даргазы А. Байгыжык, оон ораакчызы А. Херел, сүт-бараан фермазынын эргелекчизи С. Шактар, хөй фермазынын эргелекчизи М. Намзырай олар хөйжү, ивекчи, чылгычы буруунуң ажылын хынавайы, мал кыштагладышкынын чедириниң организастаарынын талазы-биле оларга чогуур дуза-амчы көргүсейн турган. Ычангаш оларнын ажылынын стили колхозка хоралыг болуп турар.

Бо бүгү фактылар болза, Тес-Хем районнуң көдээ ажыл-агый килдизи (оон эргелекчизи эш Ч. Биче оол), колхозтарын баштаар черлериниң ажил-чорудулганын контролдавайн, оларны оперативтиг удуртгайн турары херечилеп турар. Малдын массалык-биле хорап эгелзени доктаатынган соонда, чүглө ыңчаарда райкүсому болгаш ВКП(б) райкомунун талазында мал кыштагладышкынында чедиртерин узуткаар, малдын баш санын камгалап алыр дугайында тодаргай хемчеглерин ап эгелзэн.

Тес-Хем районнуң бүгү колхозтарын баштаар черлери, бүгү колхозчу малчынар мал кыштагладышкынын талазы-биле Сталин аттыг колхозка кылган алдагалды өөренип көргөш, мал кыштагладышкынын чоруп турарынын дугайында тодаргай түннелди үвдүрчү чугула.

П. УШАКОВ.

Улегерлиг садыг ажылдакчызы

Бай-Тайга районнуң Көп-Сөөк суму-да магазиниң эргелекчизи эш Очур-оол ажылынга ам ийи чыл ажылдап турар. Бо аразында эш Очур чоңуң калбак хереглелдерин барзааннарын садыгына тургучү эккеп, чоңуң негелде

хереглелдерин эки хандырып келген. Бараан саарылганын ай санында планнарын үргүлчү күүседип келгени-биле 1950 чылдын бараан саарылганынц планын 138 хуу күүсеткен.

Оон ыңай Очурнуң 4 уруглары школада өөренип турарлар. Олар ада-ие-

зиниң эки дузалаашкыны-биле өөредилгезинге эки өөренип турарлар. Ычангаш эш Очур эки ажылдакчы болгаш үлегерлиг ада-иелеринц бирээзи.

Х. ТААН-ООЛ.

ралдарын 18 удаа чоруткан. Ол сессияларга болгаш хуралдарга ажыл-агый болгаш культуру тургузушкунунуң чугула айттыргаларын чугаалажып турган. Депутаттар болгаш доктаамал комиссияларын бүгү ажылга идеякелгил-биле кириштирип турган. Эрткен чылдын чаксы тарылазын чедириниң чоруткан болгаш бедик дүжүттү алып дээш демиселди эки организастаан, сон түннелинде суму Совети тараа дунаалгезиниң планын районга йр, мунарында күүсеткен болгаш 1951 чылдын чаксы тарылазынга четчир санныг эки үрзениннери уруп алган. Мал ажылынын хөгжүлдээриниң планын чедириниң күүсеткен, оң иштинде майыстыг бода мал 103 хуу, чылты мал 103 хуу болуп турар.

Суму Советиниң колхозтарында колхозчуларга чуртталга бажыштырып болгаш өске-даа бодурулге бажынаарынын тудушкуну чедириниң күүсетинип турар. Школа назылыг бүгү уруглар школада өөренип турар, школавын, медицина пунктузуунц септелгелерин чогуур өй-шаанда болгаш эки шынарлыг кылдыр чоруткан болгаш оттулар чүлү-биле бурун хандырган. Суму Совети көдээ ажыл-агыйның ашха-хөрөнгилерин бот онаалда үндүрүүнүң чылдазынц болгаш чээл би-жилгезиниң планын долдуру күүсеткен.

Суму Советиниң даргазы эш Урангай шыны-биле тодаргайлап турар, чүд дие, суму Советиниң удурткучу ажыл-чорудулгазы масса, активчи киржилгези чокка, база хамыктын мурунда депутаттарын киржилгези хаара тутпайн турган, боттандырып шыдаас. Бо байдал болза, чон-биле доктаамал харылааны туруп турар дайыны күш болур. Суму Совети депутаттарын дамчыштыр чоңун ортузунга агитация-массалыг болгаш тайылбырлыг ажылды үргүлчү чорудуп келген.

1950 чылдын дүргүзүндө социалистг чарыштын түннелинде чедириниң ажылдаан дээш 8 суму Советтерин облкүсомуунц маңгал бичии-биле шаң-

наан, оларнын иштинде Улуг-Хем районнуң Демир-Суг суму Совети (даргазы эш Уйнакбай), Бин-Хем районнуң Үстүү-Өөк суму Совети (даргазы эш Айыны), Кызыл районнуң Сесерлиг суму Совети (даргазы эш Шагдыр) болур. Облкүсуму болгаш өске-даа районнарынц суму болгаш суур Советтериниң эки ажылын демдээлген.

Оң-биле кады көдээ (суму) Советтериниң социалистг чарыжынын организастаашкынында улуг четпестерин бар болуп турар фактыларын демдээлээр херек. Хамыктын мурунда ол четпестер чүдө болуп турарыл дие, акылчы чоннар депутаттарынын районнарынц күүсеччи комитеттериниң чамдык Советтери көдээ (суму) Советтериниң чарыжын организастаарына кичээнгей салбайн, анаа бир чугаалжышкынар-биле өйлөкчү турар, чарышты ботуг удуртулга-биле шак үргүлчү удуртайн, алган хүлээлгелерин күүсөлдөөн дээш коиг-рольду чорутпайн, социалистг чарыштын түннелдерин үндүрбейн, муракчы көдээ (суму) Советтериниң дүрүлгезин негетпейн турган.

Районнарынц мурунда туруп турар сорулгаларын чедириниң күүседири райкүсому көдээ (суму) Советтериниң кан чаар удуртканында, ажыл-агыйның тургузушкунунуң удуртулгазына оларнын ролуун канчаар быжып турарында хамарып турар.

Сүт-Хөл райкүсомуунц даргазы эш Чүлүдүм социалистг чарыштын чоруп турарынын дугайында айттырганы чүглө чугаалашпаан эвес, харын 1950 чылдын дүргүзүндө Чүлүдүм социалистг чарыштын хүлээлгелерин чугаалажып көөр шак-үени безин тыппайн турган. Оон түннелинде Сүт-Хөл району ыялы-агый политиктиң чугула сорулгаларын күүсөлдөөн үзүп турган.

Барыш-Хемчиң райкүсому даргазы эш Чанан-оол, Каа-Хем райкүсому даргазы эш Дежнев социалистг чарыштын удуртайн турарлар. Тес-Хем, Чөөн-Хемчиң, Чаа-Хөл районнарда социалистг чарышты багай организастаан. Барыш-Хемчиң, Каа-Хем, Тес-

Хем, Чөөн-Хемчиң районнарында организаст-массалыг ажыл чавыс дөңдөлө туруп турар, доктаамал ажилдаар комиссиялар ажилдавайн турарлар. Боттарынын болгаш үстүнде турар органнын шитти

И. В. Сталинның „Правданың“ корреспондентизи-биле беседазын даштыкы чурттарда парлап турары

КЫДАТ УЛУС РЕСПУБЛИКА

ПЕКИН. «Женьминьжаба» солунуң дыңнадып турары болза, тайбың камгалалың болгаш америк агрессияга удуз Кыдаттың улус комитетиниң төлөөлөкчизи эш И. В. Сталинның «Правданың» корреспондентизинге харыяларың тайылбырлавышан амгы бүгү-делегей байдалың дугайында медегелли болза, кажан тайбыңың болгаш дайынның күштериниң аразында демисел бодуң дээди күштелишкиниң четкен турда, бүгү делегейниң амылчы чоңарың улуг башкызы И. В. Сталинның февраль 16-да «Правданың» корреспондентизинге кылган медегели онза улуг ужуздузалыг болган.

Тайбыңың камгалалыңың херээн боттарың холунга алып болгаш ону туюлуңа чедир камгалаар болза, тайбың камгалатың болгаш быжыглатың турар дээрзинче бүгү чурттарың улустарың И. В. Сталин кыйгырган. «Ычангаш дайн кысыкчыларың кем-буруулуг үүлгедилерин сойгалап илередириниң чепсээ болур тайбыңың камгалаар дээш кабак кампания ам бирги чергеңиң ужуздузалыг болуп турар».

И. В. Сталинның ол айтышкыны бар болза, бо хүн делегейниң улустарыңа орук айтыкчызы сылдыс болуп турар. ПЕКИН. «Цзибужибао» солунуң дыңнадып турары болза, Кыдаттың демократтыг партияларың, бөлүктөриниң база улус организациаларың Тянзин салбырлары эш И. В. Сталинның «Правданың» корреспондентизи-биле беседазын кылган медегелини изи-биле деткип турарлар.

МООН АРАТ РЕСПУБЛИКА

УЛАН-БАТОР. «Унэн» солунуң мурнуку чүүлүңе бижеэни болза: — «Бистиң улдузуус тайбың дээш бүгү улустарың демиселиңиң илдепкейлиг киржикчизи. Улустарың улуг башкычызы Иосиф Виссарионович Сталинның «Правданың» корреспондентизиниң айтырылларыңа бүгү делегейге тайбыңың камгалап алыры дээш, дайыңа удуз улустарың демиселиңиң тодаргай программазы болур төөгүлүг харыялары болза, тайбың камгалалы дээш демиселче бистиң улусту улам күштүү-биле сорук кирип турар. Бистиң чурттуң бүгү амыл-ишчилери улуг Сталинның кыйгырыңа харыялавышан, боттарың Төрөөн чурттуң чаагай чорунга кызымак күш-ажылды бараалгадып, дайынның америк-аңгли кысыкчыларың кем-буруулуг үүлгедилеринге болгаш чимченгилеринге удуз делегейниң бүгү улустарың демиселиңиң ниити херээнге улуг салышкыны салыр ужуздузлар».

БОЛГАРИЯ

СОФИЯ. Эш И. В. Сталинның «Правданың» корреспондентизи-биле беседазын тайылбырлаарың бүгү болгар парлалга үргүчүлүп турар. «Изгрев» солун «Тайбың камгалалың күчүлүг чепсээ» деп эгелиг мурнуку чүүлүңе бижеэни болза: «Улуг Сталинның «Правданың» корреспондентизи-биле беседазы бүгү делегейде кижи төрөлгөтөннүң өң-не чугула айтыры болур. Ол беседа ам бо хүнге чедир делегей парлалгазы биле радионуң кол кичээнгейиниң төңүндө туруп турар.

Демократтыг лагериниң чурттарың улустары сталинчы сөстөрүн канчаар-да аажок улуг өөрүшкү-биле хүлөөп алганың; олар болза, бүгү делегейге тайбыңың камгалап алыры дээш ыдыктыг демиселче чаа күштерин тыкканар. Сталинның беседазы бүгү чер бөлүр-вээнде хой миллион кижилерге тайбыңче орукту ажыдып берген. Беседа болза, оларны тайбыңың шыңчы херээнчиди ады-биле чаа-чаа маадырлыг чоруктарче сорук кирип турар. Сталинның сөстөрү — тайбың дээш

демиселдиң күчүлүг чепсээ, кижи төрөлгөтөннү ханың эерем далайыңга дүжүрүп киририң орадаңып турар чаа дайынның кысыкчыларыңа күштүг согушкун болган.»

Тайбың камгалалыңың национал болгар комитетиниң даргазы профессор Георгий Наджаковтуң медегелини солуннар парлааннар. И. В. Сталинның чугаалаан сөстөрү дээрге, бүгү делегейге тайбыңың камгалап алырыңиң эң улуг политиктиг айтырың шиптирлээринге бүгү улустарың удуздузалыг болур.

ВЕНГРИЯ

БУДАПЕШТ. Эш И. В. Сталинның «Правданың» корреспондентизи-биле төөгүлүг беседазы бүгү венгр улустуң кичээнгейиниң төвүндө болуп артышшаан турар.

«Сабад неп» солун тайбыңың Бүгү-делегей Чөвүлениң бирги сессиязының эгелээнинге холбаштырган мурнуку чүүлүңе эш И. В. Сталинның «Правданың» корреспондентизиниң айтырылларыңа харыяларыңиң улуг ужуздузалың база катап медегелээ.

«Бир эвес улустар тайбыңың камгалалыңың херээн боттарың холунга алып болгаш ону туюлуңа чедир камгалаар болза, тайбың камгалатың болгаш быжыглатың турар. Бир эвес дайын кысыкчылары улус массаларың хоозун чорук-биле будулдуруп, оларны мегелеп, база делегейниң чаа дайыныңа хаартадуз шыдаптар болза, дайын чайлаш чок апарып болур.

Ычангаш дайн кысыкчыларың кем-буруулуг үүлгедилерин сойгалап илередириниң чепсээ болур тайбыңың камгалаар дээш калбак кампания ам бирги чергеңиң ужуздузалыг болуп турар». Эш Сталинның бо шылгарангай чаа сөстөрү венгр коммунистерниң мурнуңа чаа-чаа сорулгалары салып берген. Бистер, Венгрияга тайбың талалакчыларың шимчешкини улам-на калбарып, күштүлгөн турарын чедип алып ужуздуз бол!» Эш И. В. Сталинның харыяларың дугайында эртеминч болгаш уранчул ажылдакчыларыңиң чугааларың «чаагай күзелдиң, ак-сепкилдиң кижи бүрүзү Сталинның айтыңан оруун шилип алыр» деп ниити эге-биле солун парлаан.

Тайбың камгалалыңың чер-чер комитеттериниң бүгү чуртка чоруктан митингилери биле хуралдарыңиң дугайында өчкөттөрүң бүгү венгр солуннар парлаарын үргүчүлүп турар-аа амылчы чоңар эш И. В. Сталинның медегелини изи-биле чүүлүг деп санап турарлар.

АЛБАНИЯ

ТИРАНА. Албани телеграф агентлининиң дыңнатканы-биле алырга, эш И. В. Сталинның «Правданың» корреспондентизи-биле беседазы албани ажыкчы чоңарның ортузунга улуг көдүрүлүшкүнү хайныктырган; Оң-биле холбаштыр солуннар болза, чурттуң аны-бүрү районнарыңдан келген хой саның чагаалары солуннар парлаан.

Бүдүрүлгелерге, хоорайларга, суурларга чорудуп турар хой кижилиг хуралдарга ажыкчы чоңар генийлиг баштыкчы эш И. В. Сталинга боттарың кызыгаар чок өөрүп четиргенни илередиң, чаа-чаа күш-ажылчы хүлээлгелери боттарыңа ап турарлар.

ИРАН

ТЕГЕРАН. Неделе санында үнер «Рахбаре эмруз» солун, чамдык тегеран солуннар ышкан, эш Сталинның «Правданың» корреспондентизи-биле беседазын шуптузун парлаан. Солун болза, тайбыңың үнү болур Сталинның үнү бүгү делегейге база катап дыңналганың демдегелиншаан бодуң мурнуку чүүлүн Сталинның беседазыңа холбаштырыш турар. И. В.

дагынаар дугайында айтырыг ыя-выла улустун санал-овалыңиң айтыры болган түрү ужузлуң. Митингиниң хой-хой киржикчилери ол-ла дораан үстүнде медегелден адаагы аттарын салгылап бергенер.

Митингиге чүве чугаалаан Бремениден келген пастор Оберхов болза политиканың углангышыкынын хөндүрүп өскерттир дээш бүгү болдунар аргалары ажыгларыңче кыйгырган.

Мурнуңда майор чораян фон Франкештейн Бремениден келген тайбың дээш демиселчилерин мурнуңдан чыылганарга байыр чедирген. «Кандыг-даа боо-чепсеглешкиң дагынаашкыныңа удуз мен, чүгө дээрге, шериг үлетпүржүлөрүнн эрге-ажыктары дээш хан дөгери деп чүл ол дээрзин

Сталинның медегели дээрге, «нүгүл-декчилер биле дайынның кысыкчыларыңа аар согушкунуң болган» деп солун бижеэн.

«Тайбыңга ынакшылдыг күш-ажылчы иран улус Сталинның чугаалаан сөстөрүнн ужуздузалың эки билип, тайбыңың камгалап алырыңиң херээнге боттарың бүгү күштерин салып турар» деп «Рахбаре эмруз» солун бижеэн.

УРУГВАЙ

МОНТЕВИДЕО. «Вердад» солун эш И. В. Сталинның «Правданың» корреспондентизи-биле беседазын парлаан болгаш «Сталин тайбың дугайында чугаалап тур» деп эгелиг мурнуку чүүлүн база парлап үндүргөн.

«Кажан бистиң үениң эң улуг күрүнө ажылдакчызы амыл медегелел кылырга, бүгү делегей ол медегелди бүгү-делегей амыдыралыңа чугула болушкун кылдыр кичээнгейлиг дыңнап, өөренип турар.

Сталинның чөптүг, мөгүдел чок, шының сөстөрүн улустар улуг идегел-биле дыңнап турарлар, чүгө дээрге, улуг Сталинның үнү кижи төрөлгөтөн-ге тайбың болгаш аас-кеңиктиг келир уеже орукту чырыдып берип турар. Улустарың дайыннары—империалистер ол үнү коргуп девидеп дыңнап турарлар, чүгө дээрге, олар боттарың кем-буруулуг пландарыңиң сойгалап илерей бээрин, боттарыңиң хол-мегелиниң база нүгүлүнүң аппаратыңиң бүгү делегейге көздүрү буза шалтырып кааптарың, база дайын кысыкчыларыңиң калчаарашкыны биле шыла-раңгай, мөгүдел чок сталинчы ол үнүң аразында улуг ыгалаа улустар база катап бүзүрү бээр дээрзин олар билип турарлар» деп солун бижеэн.

Совет Эвелелинде бүгү улус тайбыңың камгалап алырыңиң шиптирлиг күзелин илередиң турар деп «Вердад» солун медегелээ.

Совет эвилелинде болгаш улус демократиязыңиң чурттарында чазактар биле улус дайыңа удуз тайбың дээш демиселди кады чорудуп турар...

Солунуң оон ыңай айтыканы болза:

Дайын чайлаш чок эвес, «бир эвес улустар тайбыңың камгалалыңың херээн боттарың холунга алып болгаш ону туюлуңа чедир камгалаар болза, тайбың камгалатың болгаш быжыңан турар» деп И. В. Сталин чугаалаан.

Түңнелинге солун болза, тайбыңың камгалап алырыңиң херээнге бодуңуң хүлээлгениң күөсөдиринче болгаш дайын кысыкчыларыңа удуз демиселди күштелдиреринче уругвай улусту кыйгырган.

ФИНЛЯДИЯ

ХЕЛЬСИНКИ. «Тюокансан саномат» солунуң бижиң турары болза, эш Сталинның «Правданың» корреспондентизи-биле беседазы делегейниң чаа дайынның кысыкчылары биле агрессорлар кайда турарың, тайбыңың талалакчылары кайда турарың, база бүгү делегейге тайбыңың канчаар камгалап алыры дээрзиниң айтырылларыңа долчу тодаргай харыны бергенин көргүзүп турар.

«Тюокансан саномат» солунуң түңнелинге бижеэни болза: «Тайбың дээш демиселдиң турар күштериниң иштинде, бирги черде тайбың тургузушкун чорудуп турар Совет Эвилели туруп турар. Совет Эвилели болза, боо-чепсеглешкини бүгү-ниитизи-биле кызыгарың болгаш атомнуң чепсепти доп-дораан хорурунуң дугайында беш улуг күрүнелериниң аразында тайбыңың керээзин чарарың дугайында КНО-га санал кириген. Совет Эвилелиниң политиказы тайбыңың камгалап алырыңиң улганмай турар деп чүгө дайын кысыкчылары болгаш оларның чалчалары чугаалап турар. (СЭТА).

Эш И. В. Сталинның „Правданың“ корреспондентизи-биле беседазын венгр дылда үндүргени

БУДАПЕШТ. Венгр телеграф агентлининиң дыңнатканы болза, тайбың камгалалыңың шимчешкининиң ниити венгр чөвүлө эш И. В. Сталинның «Правданың» корреспондентизи-биле беседазын тусхай брошюра кылдыр каш чүс мүн экзemplярыг тираж-биле үндүргөн. (СЭТА)

Эш И. В. Сталинның „Правданың“ корреспондентизи-биле беседазын аңлияда үндүргени

ЛОНДОН. «Дейли уоркер» солунуң дыңнадып турары болза, англи-совет найбаралдык ниитили эш И. В. Сталинның «Правданың» корреспондентизи-биле беседазын хуудустар кылдыр парлап үндүргөн.

Великобританияның Коммунистг партиязының чингине секретариниң дузалакчызы Мэтьютоң медегелини болза: «Эш И. В. Сталинның беседазы тайбың дээш демиселге төөгүлүг ужуздузалыг болуп турар». (СЭТА).

Францияның коммунистг партиязының сан талазы-биле өзүп турары

ПАРИЖ. Францияның коммунистг партиязының секретари Огюст Лежерниң Францияның коммунистг партиязының сан талазы-биле өзүп турарыңиң дугайында чүүлүн «Юманите» солунда парлап үндүргөн.

Авторуң айтып турары болза, 1951 чылдың эгезинден бээр партияга 15 мун чаа кежиңнерин кирип алган.

Партияга чаа киргеннериң кол нуруузу-ла мооң мурнуңа кандыг-даа политиктиг амыл кылдып чорбаан 25-тен 35 хар аразында назылыг ажылчылар болуп турар. Кажан тайбыңың болгаш хосталганың кырында улуг айыыл диргели келген бо уеде олар болза, Францияның коммунистг партиязын бодуңуң камгалакчызы кылдыр көрүп, ооң хүрөөлөңинче кирип турарлар.

Францияның башкарыкчы бөлүктери коммунистерге удуз чеже-даа хоп-кочуну непередип турза чок, полиция чеже-даа өңчүк чөңгөзүп дөгөп турза чок, Францияның коммунистг партиязының хүрөөлөңи өзүп турар деп Лежер шыйып медегелеп турар. Партияның сан талазы-биле ол өзүлдөзи болза, Францияның коммунистг партиязының чөптүг политиказын улустарыңа чүүлүг деп деткип турарының барымдаазы ол деп Лежер чугаалап турар. (СЭТА).

Японияда ажылчы чоңарның аар-берге байдалы

ПЕКИН. Сяньхуа агентилериниң медегелеп турары-биле алырга, Японияда ажыл чоктарын саны өзүп турар. Япониянын рыноктарыңче америк бараавнары кирип октааны болгаш ортумак бүдүрүлгелер хагдынып турар. Он-он мун японнар дора өлбөстүн караазы-биле боттарыңиң уругларың садыглап турарлар. Ажыл төлевири үзүктел чогу-биле кудулап бадып турар. Пес таавычы херээнжер хүнүнүңе 13 шак ажылдап турар. Аарыг болгаш өлүм япон ажылчыларның ортузунда виизизи-биле калбарган.

Япон тараачынарың байдалы база-ла дээр эвес. Америк монополистерге тараа дужаалгалары, чазактын улуг үндүрүлгелери болгаш өске даа хемчеглери көдээ экономиканы хоозурадып түрүр. Оң түңнелинде тараачынарың дыка хей саныңы көдээ суурларын каап турарлар болгаш ажыл чоктарын санын немевышшаан хоорайларже чоруп турар.

Япониядан кээп турар медегелерин бирээзинде чугаалап турары болза, Фукусимин префектуразыңа 3 мун уругларың 3000-дан 6000 иенге саткан, ол болза, чүгө 45—70 фунт ристи садып ап болур өртөк болур.

Токио университетиниң 500 сургуулдары ай санында ла боттарың ханың садар ужурга таваржып аргалатынып турар. Япон херээнжер аштан дезип, улус хөлзөп чыгыр бажынарже барып турар. Чүгө чангыс Токиода безина сатыктыларың саны 300 мун чедип турар. (СЭТА).

Кореяда болушкуннар

Улустуң армиязының Кол командыларының дыңнады

ПХЕНЬЯН. Кореяның улус-демократтыг республиказының Улустуң армиязының Кол командыларының февраль 22-те медегелини болза, Пхенчхан-ның (Хейсио) чөөн болгаш мурну-чөөн талазыңа Улустуң армиязының шериглери 7 болгаш 9 дугаар лисынманчы дивизияларың кезектеринге найгамчыктыг чидиргерни таварыштырган. Ол тулушкуннарга Улустуң армиязының кезектери дайынның 320 кижизин өлүргөн болгаш балыглап, база 100 ажык солдаттарны болгаш офицерлерни тудуп алган. Эжелеп алган чепектери — боолар, пулеметтар, танкага удуз боолар, винтовкалар болгаш өске-даа.

Сеул уунга Улустуң армиязының кезектери февраль 20 болгаш 21-де, ийи хүннериң тулушкуннарында дайынның 6 танкаларын чок кылган. (СЭТА).

Чехословакияның чурттакчы чоңунуң амыдырал байдалының бедээни

ПРАГА. Эрткен чылдың дургузунда Чехословакияга аш-чем продукциязыңиң болгаш калбак херегелдиң барааның хостуг болгаш нормалап садары найгамчыкты-биле өскөн. Коммер-магазинерниң өртөктери элээн каш катал кудулаан, продуктуларың болгаш барааннарың ассортиментизи калбарган.

Аш-чем продукцияларың кол-кол хевирлериниң хостуг болгаш нормалап садары 1949 чылдың деңгели-биле калбарып өскөн. Эң ылангыя ээтинч болгаш айт кылыгыларың хуу сады 40 хуу, далган 28 хуу, ногаа аймаа 81 хуу бедээ.

Коммер садыглашкында пест-таавы барааннары 1949 чылдың деңгели-биле алырга 21 ажык хуу хөй сатыган. Завед столоваяларың саны 1949 чылдың деңгели-биле алырга 12 хуу, а ында чөмөннип турарларың саны 35 хуу өскөн.

1950 чылда тараачынарың шалыңы

тарынга дайынчы операцияларын үргүчүлөөнер.

Сеул районга Улустуң армиязының кезектери февраль 22-де дайынның 4 танказы чок кылган болгаш 1 самолёдуң аңдара аткан. (СЭТА).

Харысалгалыг редактор О. А. ТОЛГАР-ООЛ.

1951 чылда күрүнө чөшкүннериниң ойнаашкын тиражтарын чорударының планы

АЙЛАРЫ	1948 чылда күрүнениң 2 хуулуң чөшкүн	ССРЭ-нин улус ажал-агайын калап тургуз-зарыны болгаш хөг-жүдөриниң ийи дугаар күрүнө чөшкүн	ССРЭ-нин улус ажал-агайын калап тургуз-зарыны болгаш хөг-жүдөриниң үш дугаар күрүнө чөшкүн	ССРЭ-нин улус ажал-агайын калап тургуз-зарыны болгаш хөг-жүдөриниң төрт дугаар күрүнө чөшкүн	ССРЭ-нин улус ажал-агайын калап тургуз-зарыны болгаш хөг-жүдөриниң беш дугаар күрүнө чөшкүн	Күрүнениң 3 хуулуң иштиги ойнаашкыны-ның чөшкүн
Январь						Январьның 30-де 19 дугаар тираж Рига хоорайга
Февраль			Февраль 25-те 5 дугаар тираж Бобруйск хоорайга			
Март				Март 11-де 3 дугаар тираж Калининград хоорайга		Март 30-де 20 дугаар тираж Харьков хоорайга
Апрель		Апрель 29-та 7 дугаар тираж Павлово хоорайга				
Май						Май 30-де 21 дугаар тираж Ереван хоорайга
Июнь	Июнь 10-да 7 дугаар тираж Чита хоорайга					
Июль					Июль 29-та 1 дугаар тираж Красноярск хоорайга	Июль 30-де 22 дугаар тираж Москва хоорайга
Август		Август 25-да 6 дугаар тираж Мурманск хоорайга				
Сентябрь				Сентябрь 9-та 1 дугаар тираж Андижан хоорайга		Сентябрь 30-де 13 дугаар ома болгаш 4 дугаар немеле тиражтер Москва хоорайга
Октябрь		Октябрь 7-де 4 дугаар тираж Херсон хоорайга				
Ноябрь					Ноябрь 11-де 2 дугаар тираж Мары хоорайга	Ноябрь 30-де 24 дугаар тираж Минск хоорайга
Декабрь	Декабрь 30-де 8 дугаар тираж Грозный хоорайга					

Күрүнениң күш-ажылчы ажалга кассазының болгаш курретидиң Тыва область эргелели.

Немец улус Барыны Германияны боо-чепчеглээринге удурланып турар

Мюнхенге удурланышкының митингизи

БЕРЛИН. АДН агентилериниң дыңнадып турары болза, чоокта чаа Мюнхенге Барыны Германияны боо-чепсеглээрин дагынаарыңа удуз 1000 ажык кижи киржикчилег митинг болган. Митингиниң киржикчилериниң хүлээп алган резолюциязында негеп турары болза, Барыны Германияны боо-чепсеглээрин дагынаарың дугайында айтырыңиң талазы-биле улустуң санал-овалыңиң чыылдазын чорудар дээш.

Митингиге мыңча деп бижеэн медегелдиң хуудустар тарагкылаан: «Германияны боо-чепсеглээрин дагынаарың моон сонгаар шуут хүлээвейин турар мен, чүгө дээр-ге, бистиң улдуздукка ол чорук өлүмүг болур деп санап турар мен».

Хуудуста оон ыңай чугаалап турары болза, «Боо-чепсеглешкиң

офицер чораан болганымда эки билер мен. Эрткен дайындардан артк үр болуп болур ам келир дайыңа чүгө өрттен чер артып калыр. Ычангаш «мен чокка» деп лозун хоозун сөс болуп артып ужузлуң. Бистер тайбың дээш демисежир ужузлуң бис» деп фон Франкештейн чугаалаан.

Боо-чепсеглешкиң дагынаашкыныңа удуз редакция ажылыңдан үндүрткен Франкфурт-на—Майнеден келген редактор Хавсманнның медегелээ болза: «Адевауз улустун күзелниг херекке албайн турар; Шумахер Германияның социал-демократтыг партиязының кежигүн-нериниң саналын херекке албайн турар. Ол ийи дээржилер Ялта болгаш Потсдам дургузгаларың тоовайн турарлар».

офицер чораан болганымда эки билер мен. Эрткен дайындардан артк үр болуп болур ам келир дайыңа чүгө өрттен чер артып калыр. Ычангаш «мен чокка» деп лозун хоозун сөс болуп артып ужузлуң. Бистер тайбың дээш демисежир ужузлуң бис» деп фон Франкештейн чугаалаан.

Боо-чепсеглешкиң дагынаашкыныңа удуз редакция ажылыңдан үндүрткен Франкфурт-на—Майнеден келген редактор Хавсманнның медегелээ болза: «Адевауз улустун күзелниг херекке албайн турар; Шумахер Германияның социал-демократтыг партиязының кежигүн-нериниң саналын херекке албайн турар. Ол ийи дээржилер Ялта болгаш Потсдам дургузгаларың тоовайн турарлар».